

פרק שלשה מינים

מתניתין:

ויבשים חרצנים וזגים — מצטרפין זה עם זה להשלים את השיעור.

שלשה מינין ענינים אסורין בנזיר:

א. הטומאה.

ולעיל ד א ולקמן לו ב הוא נלמד מפסוק. על פי לשון התוספות; וראה מה שנתבאר בהערות לעיל ד א בענין צירוף אוכלין ומשקין, וראה עוד שם].

שנאמר בפרשת נזיר: "על נפש מת לא יבוא. לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא יטמא להם במותם".

ב. והתגלחת.

ואין חייב הנזיר עד שיאכל מן הענבים כזית.

שנאמר שם: "תער לא יעבור על ראשו, עד מלאת הימים אשר יזיר לה". קדוש יהיה, גדל פרע שער ראשו".

ג. והיוצא מן הגפן.

וכן כל איסורי נזיר הם בשיעור של כזית. ואפילו יין, שהוא משקה, שיעור שתייתו לנזיר הוא בכזית. על אף שבכל האיסורים שבתורה, שיעור המשקה הוא ברביעית.⁽¹⁾

שנאמר: "מיין ושכר יזיר. חומץ יין וחומץ שכר לא ישתה, וכל משרת ענבים לא ישתה, וענבים לחים ויבשים לא יאכל. כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג לא יאכל".

וכל היוצא מן הגפן — כגון ענבים לחים

רמשיכה המשנה ואומרת — דל-ב

זה שאמרנו, שכל איסורי נזיר ואפילו משקין הן בכזית, לדברי משנה אחרונה הם —

אבל משנה ראשונה אומרת: (1) אינו חייב הנזיר עד שישתה רביעית יין.

מינה לענין אכילה" [וכמבואר בגמרא לח ב]. ובתוספות לקמן לח ב מבואר כיצד משערין משקין בכזית "מביאין זית אגורי, ושוקעו בכוס מלא יין, והיין שיוצא ממנו, אם שותה כיוצא בו, היינו כזית". וראה עירובין ד א וסוכה ו א לענין שיעור זה אם משערים אותו בכוס מלא מים או בכוס מלא יין.

1. ביאור השיטות במשנה בענין שיעור איסורי נזיר, הוא על פי שיטה אחת בתוספות לקמן לח ב; ואולם שיטת רבינו תם בתוספות לקמן אינה כן, ותבאר שיטתו לקמן לח ב.

כתבו התוספות בסוכה ו א: "צריך לומר דמשמע ליה, דכי קתני "עד שיאכל מן הענבים כזית", הוא הדין בשתיה. ומשנה ראשונה שאומרת "עד שישתה רביעית", הוא הדין באכילה. אלא מר נקיט אכילה, משום דיליף מינה לענין שתיה, ומר נקיט שתיה, משום דיליף

1* א. הב"ח מחק תיבת "אומרת" מן המשנה, וצריך ביאור טעמו; ובתוספות עירובין ד א